

שפת אמת על התורה

עש"ק פ' כי תשא, תשפ"ג

Sponsored by Mark Goldin in honor of his father,

Arthur Goldin, Ahron ben Yitzchak Hertz, whose yahrtzeit was 14 Adar

1. פרשת כי תשא (שמות לא:יג)

ואתה דבר אל בני ישראל לאמר אך את שבתתי תשמרו כי אות הוא ביני וביניכם לדרתיקם לדעת פי אני יקח מקדשכם :

רש"י (שם)

אך את שבתתי תשמרו - אף על פי שתהיו רדופין וזריזין בזריזות מלאכה שבת אל תדחה מפניה. כל אכין ורקין מיעוטיין, למעט שבת ממלאכת המשכן :

רמב"ן (שם)

ולא נתכון אצלי, כי לפי מדרש רבותינו באכין ורקין ימעט בשמירת השבת, כי המיעוטים אצלם בכל מקום ימעטו בדבר המצווה בו, ואם תדרוש המיעוט בענין מלאכת המשכן יהיה מותר לעשותה בשבת. אבל המיעוט הזה למילה או לפקוח נפש וכיוצא בהן שהן דוחין את השבת.

שפת אמת שמות פרשת כי תשא שנה תרלא

ברש"י אך כו' שבתותי תשמרו כו' למעט שבת ממלאכת המשכן. ורמב"ן ז"ל תמה. ואא"ז מו"ר זצלה"ה אמר הפירוש שאף שגם המשכן הוא ענין השראת השכינה וגם ענין שבת הוא עליות כל הנבראים. וממעט הכתוב שאין ענין המשכן בשבת. ודבריו צריכין ביאור כי איני זוכר יותר. ועפ"י הפשוט וודאי גם בימות החול שנק' ימי המעשה ומלאכה. מ"מ יש בהם בחי' שבת בהסתר עכ"פ... ולכך ת"ח נקראי' שבת. שאצלם גם בחול נמצאי' הארות הפנימיות. שזה עיקר פי' שבת. להיות דבוק בשורש החיים דמיני' מתברכין שיתא יומין. ומלאכות שהיו במשכן בודאי היו עפ"י אופן זה שהרי נעשה השראת השכינה ע"י מלאכות האלה. ושורש כל המלאכות ועבודת ימות החול הם מבחי' משכן... ולזאת אומר הכתוב כי גם מלאכות המשכן אסור בשבת. כי בשבת יש התגלות הפנימיות... אבל בשבת מרע"ה מחזיר הכתרים לישראל. והוא כעין עוה"ב ואין שום הסתר כלל. ולכך גם מלאכות המשכן ג"כ אסורין בשבת כנ"ל. ופרשנו אך. כמ"ש חז"ל ע"פ אך את הזהב שצריכין להעביר החלודה קודם ההגעה. שיהי' רק הזהב כמו שהוא. כמו כן בשבת אין שום הסתר וחלודה רק התגלות נקודה הפנימיות כנ"ל. ובחול ע"י מלאכות נסתר הפנימיות. וזה העבודה להיות דביקות העושה בפנימיות המעשה כנ"ל. וכתוב בשבת לדעת כי אני ה' מקדישכם. פי' ששבת נותן דעת. ופי' דעת התקשרות ודביקות בפנימיות... ויוכל האדם למצוא גם בחול הארת שבת ע"י שמירת שבת. [וז"ש לעשות את השבת פי' למצוא בחי' השבת גם במעשה ע"י ושמרו. שהוא כמו ואביו שמר כו'. ששומר ומצפה כל ימות החול אל השבת]...

שפת אמת שמות פרשת כי תשא שנה תרמה

ורש"י ז"ל פי' למעט שבת ממלאכת המשכן. ולבאר הענין נראה עפ"י מ"ש במ"א כי כל אלו המצות שנק' עדות וכן התפילין שנק' אות שהמה רמזים להארות שלמעלה שהיו צריכין להיות מקוים בפועל... רק אחר החטא דרשו חז"ל אלו תפילין שבראש. פי' שיכולין להשיג קצת הארה הנ"ל ע"י מצות התפילין. ובש"ק אין צריכין תפילין. כמ"ש חז"ל שהן עצמן אות. שכ' ביני ובין בני ישראל אות הוא. פי' בלי שום אמצעות... אחר החטא כי הורד עדיך כו'. והוצרך לברר העדות ע"י מצות הללו. וכן דרשו חז"ל הקורא ק"ש בלא תפילין כמעיד עדות שקר בעצמו. שא"א לברר בלי התפילין. זולת בשבת קודש :

2. שפת אמת שמות פרשת כי תשא שנה תרמה

... ולפי הפשוט. אך. שיהי' השמירה רק לשם ה'. שבתותי דוקא...

פלא יועץ (ערך "עדות")

בכמה דברים אדם מעיד על עצמו... והמתענג בשבת ואומר שמכוון לשם מצוה לכבוד שבת קודש, עדות יש אם אינו הולך אחר תענוגי והבלי העוה"ז בימות החול, ואם מקיים מצות סעודה שלישית וסעודה רביעית אפילו כשהוא שבע ואינו תאב לאכול כלל, זהו לעדות על כשהוא רעב שעושה לשם מצוה.

שפת אמת על התורה

עש"ק פ' כי תשא, תשפ"ג

Sponsored by Mark Goldin in honor of his father,
Arthur Goldin, Ahron ben Yitzchak Hertz, whose yahrtzeit was 14 Adar

נועם המצוות (ר' נפתלי הירץ קרצ'מר, מצ' ל"א)

מ"ע לקדש את יום השבת בדברים, שנאמר זכור את יום השבת לקדשו... והכל יהי לשם שמים, ובוה מפרשים לשון הכתוב וקראת לשבת עונג, כלו' התענוגים של שבת יהי לכבוד שבת ולא להנאת גופך, וזה ג"כ מה שאמרו רז"ל כל המענג את השבת ולא אמרו כל המענג בשבת אלא את השבת... כי זאת עבודה קשה, והעצה היותר נכונה שיאמר בפה הנה אני אוכל לכבוד שבת, ואז האמירה מבטלת המחשבה שאינה נקייה כ"כ, וסימן לזה וקראת לשבת עונג, היינו קריאה בפה לכבוד שבת.

3. פרשת כי תשא (שמות לא: טו)

(טו) שֵׁשֶׁת יָמִים יַעֲשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת שְׁבַתוֹן קֹדֶשׁ לִיקְוֹק כָּל הָעֲשֵׂה מְלָאכָה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מוֹת יוּמָת :

שפת אמת שמות פרשת כי תשא שנה תרלח

ברש"י שבת שבתון מנוחת מרגוע ולא מנוחת עראי. פרשנו בעזה"ש"י כי מנוחת עראי כשנזדמן שאין לו מה לעשות ונח. אבל כשאדם רוצה לעשות איזה מלאכה וטורח בה הרבה עד שנגמרת ונח אח"כ. זה מנוחת מרגוע. שכל המלאכה הי' כדי להשיג זאת המנוחה. וכן כביכול הכתיב מנוחה לעצמו כי ששת ימים כו'. נמצא מנוחת הקדוש ברוך הוא כך הי'. ונלמד מזה שכן צריך להיות מנוחת האדם בשבת כמ"ש ששת ימים תעבוד כו'. מסמיך הכתוב העבודה למנוחת שבת. כלומר להיות כל עבודת ימי המעשה כדי להיות נגמר רצונו ית' וכבודו. להיות נעשה מזה השבת. ומעין זה איתא ג"כ כי לכל מעשה האדם בימי החול יש להם עלי' בשבת קודש :

שפת אמת שמות פרשת כי תשא שנה תרלג

פי' כי וודאי כל איש ישראל מניח מלאכתו ואינו עושה בשבת. אבל צריך להיות שלא יהי' לעול מה שעוזב מעשיו ביום זה. רק אדרבה להיות מצפה כל ימות השבוע לבוא לשורשו ומקום מנוחתו. והוא שבת קודש. שבעוזבו כל מעשיו. זה עיקר מקום חיותו. וזהו פירוש שמירה שיושב ומצפה כל ימי השבוע מתי יבוא ש"ק ויחזור למקומו כנ"ל.

שפת אמת שמות פרשת כי תשא שנה תרלח

פי' שלא יהי' השביתה עיכוב המלאכה לפי שעה רק לשכוח מכל ענין המלאכה. שבאמת שבת קודש הוא הכנה לעוה"ב. כמ"ש חז"ל שהוא מעין עוה"ב. וצריך האדם להתלמד לשכוח כל המעשים בבוא יום השבת. וכמו כן יזכה בנקל למנוחת עוה"ב :

שפת אמת שמות פרשת כי תשא שנה תרמב

לדעת כי אני הי' מקדישכם דרשו חז"ל הנותן מתנה כו' צריך להודיעו כו'. הענין כי שבת הוא מעין עוה"ב. יום שכולו שבת. והשי"ת שנתן לנו המצות נתן לנו הכלים וההכנות שנוכל לקבל המצות. והשבת הוא הידיעה והתקשרות להכין להשגת עוה"ב יום שכולו שבת. כי אני ה' מקדישכם מתקיים לעתיד לבוא באמת. ובשבת יש קצת מעין זה. וזהו לדעת כו' ע"י השבת כי אני הי' מקדישכם :

4. שפת אמת שמות פרשת כי תשא שנה תרלא

וינפש וי אבדה נפש כו'. ומקשין כי ענין וינפש שייך במוצאי שבת... ובשם הבעש"ט כתבו כי נכתב זה בשבת שע"י שיודעין זה בשבת. כי בחול ניטל זה. משמרין יותר יום שבת שלא לילך בטל בעת מצוא הנשמה יתירה המסייעת לעבודתו ית' ע"כ :